

2021-03-08

Motion till kommunfullmäktige
i Jönköpings kommun

Bekämpa prostitutionen i Jönköpings kommun

Samtycke kan inte köpas. Köp av sexuella tjänster är en del av det sexuella våld som riktas mot framförallt kvinnor och flickor, men även män och HBTQI-personer. Förövarna är framförallt män i alla åldrar och med alla tänkbara bakgrunder och positioner. Jönköpings kommun arbetar för visionen ”Tillsammans arbetar vi för en trygg kommun fri från alla typer av våld”. Vi i Vänsterpartiet anser att det måste gälla även dem som är utsatta för alla former av sex mot ersättning i vår kommun.

I en rapport från 2020 bedömer EU-kommissionen att 60 % av offren för människohandel inom unionen är kopplad till sexuell exploatering, varav 90 % av offren är kvinnor och flickor. Covid-19-pandemin har inte minskat de kriminella aktiviteterna, utan den sexuella exploateringen har snarare ökat och ändrat form. Människohandel för sexuella ändamål är en stor inkomstkälla för kriminella nätverk.¹ Sexköpen i Jönköpings kommun har också internationella kopplingar². Därför är det av stor vikt att inkludera människohandel i arbetet för att bedriva ett effektivt förebyggande och stödjande arbete.

I dagens digitala landskap är kontaktvägen till att komma i kontakt med prostitution och sexköp kortare än någonsin. Sexköparna blir också allt yngre. En kartläggning som Sveriges radio gjorde i februari 2020 visade att var tredje dömd sexköpare år 2019 var född på 90-talet. I den kartläggningen sticker Jönköpings kommun ut med 18 fall, strax efter storstäderna Malmö och Göteborg som hade 22 fall vardera³. Här ser vi att kommunen kan göra en viktig insats för att informera och att arbeta med attityder gentemot sexköp i syfte att minska efterfrågan. Det kan vara alltifrån insatser i grundskola och gymnasium till informationsspridning och förebyggande arbete i samband med mässverksamhet på Elmia.

Den individ som är utsatt för prostitution eller människohandel befinner sig i en utlämnad och riskfylld situation. Stigmatiseringen av dessa personer är ofta mycket stor från samhällets sida och det kan vara förknippat med skam och rädsla att berätta om sin situation. Detta ställer höga krav på dem som möter dessa personer i sitt arbete och i myndighetsutövning. Fyra kommuner i landet har stödverksamheter som riktar sig dels till köpare av sexuella tjänster (KAST) och dels till personer i prostitution och sexuellt självskadebeteende (MIKA)⁴. Idag finns ingen specialiserad mottagning i Jönköpings kommun att vända sig till, vare sig för den som köper sex eller för den som blir utsatt. Särskilt viktigt är att stötta dem som utsätts för prostitution. Ofta har

¹ European Commission (2020): "REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL: Third report on the progress made in the fight against trafficking in human beings (2020) as required under Article 20 of Directive 2011/36/EU on preventing and combating trafficking in human beings and protecting its victims"

² Jönköpings kommun (2021): "Jämställdhetsrapport 2018-2020", s. 43.

³ Sveriges Radio (2020-02-19): "Var tredje dömd sexköpare är 90-talist".

⁴ NMT – Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel: <https://www.nmtsverige.se/stod-och-hjalp/har-finns-hjalp>

de mycket svåra trauman och blivit utsatta för psykiskt och fysiskt våld som kräver specialkompetens att behandla. Vi anser att Jönköpings kommun bör kunna erbjuda ett sådant stöd, inte minst med tanke på utbredningen av den här typen av brottslighet i vår kommun.

För att de som arbetar i socialtjänsten ska kunna stödja, hjälpa och skydda personer som har erfarenhet av olika former av sex mot ersättning och människohandel behöver de ökad kunskap inom området. Även fältassistenter, fritidsledare eller personal inom skolans värld som kan komma i kontakt med unga respektive vuxna som kan ha erfarenhet av sex mot ersättning behöver mer kunskap. Vi vet att tidiga insatser spelar stor roll och med rätt kunskap och bemötande kan personalen uppmärksamma tidiga signaler och erbjuda rätt stöd.

Socialstyrelsen har tagit fram en webbutbildning om sex mot ersättning kompletterad med övningar. Utbildningen finns i två olika varianter som riktar sig dels till dem som möter vuxna i sitt arbete och dels de som möter barn och unga⁵. Nationellt Metodstöd mot prostitution och människohandel erbjuder också kostnadsfri webbutbildning på området⁶. Detta några exempel på en typ av utbildningsinsats, men vi är övertygade om att förvaltningarna känner sitt kompetensbehov bäst.

Ett framgångsrikt arbete mot olika former av sex mot ersättning och människohandel bygger på kunskap om hur den verksamheten bedrivs idag. Vi vill att kommunen genomför återkommande kartläggningar av sex mot ersättning och människohandel i Jönköpings kommun. Förutsättningarna förändras ständigt och förvaltningar och aktörer som arbetar med frågorna ska ha aktuell information att basera sitt arbete på.

Mot bakgrund av detta yrkar vi

att kommunens skolor samt berörda förvaltningar och bolag mer systematiskt arbetar med attityder gentemot sexköp, i syfte att minska efterfrågan på köp av sexuella tjänster.

att Jönköpings kommun utreder förutsättningarna för att starta och driva en MIKA- respektive KAST-mottagning i enlighet med motionens intentioner.

att anställda inom kommunens förvaltningar, som i sitt yrke kommer i kontakt med unga eller vuxna som kan ha erfarenhet av sex mot ersättning, erbjuds utbildning inom området.

att Jönköpings kommun genomför en återkommande kartläggning av förekomsten av sex mot ersättning och dithörande människohandel. Resultatet av kartläggningen ska redovisas till kommunfullmäktige.

För Vänsterpartiet

Julia Löf

Michella Zayat

⁵ Socialstyrelsen: <https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/vald-och-brott/sex-mot-ersattning/>

⁶ NMT – Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel:
<https://www.nmtsverige.se/yrkesverksamma/utbildningar>